

קט:

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר שבת

עין משפט
גד מצוה

מסורת הש"ס

ל"ה א ב מ"ח פ"א מ"ג
שבת הלכה טו ס"ח
ל"ח טו ט"ט ע"ב ע"ג
ס"ח פ"ח מ"ד
ל"ה ג מ"ח ט"ז הלכה כג
ט"ט ע"ב ע"ג פ"ח מ"ג

מוסף רש"י

כל האוכלין אוכל אדם
לרשותו. ללילה מביא
ורפואה ממלא היום מרוב
הוא.

רב נסים גאון

לקובץ. הם תולעים
נקראים בלשון יידיש
הם אל קרע, ומכאן כפי
אלו טריפות וחילין וף וף
והילכתא קראי אברי
מנכנס כורא עילין ליה
באסא. אגריין. ספיש
בכרית פרק כ"ד מרובין
על הפריות וף וף וף וף
בד שפאל מ"א דלוקין.
ותמא ליה דרפואה אגא.
כפי ד"ז כפי ד"א עין משפט
ו"ף נ"ד אברי אבר רב
אחי כפי קין פסאי לנה
דמא, והכא כי ו"ף נ"ט
לי כל האוכלין לאויות
על השנים ומרשין
לבו מעים. ספיש כ"ד
מרבין על הפריות וף וף
הוא רבין סחול יפה לשינים
קשה לבני מעים כרישין
י"ס לבני מעים קשים
לשינים חתן ספי דלוקין.
בני דבני מעיב ונמנה
נ"ס ר"ר שאל ל"ב רימיה
מתי בני דלוקין או דלוקין.
אמר ליה דלוקין שנתן דלוקין
את המרה. אמר ר' יונה
לא מסתברא אלא דלוקין
שנתן יעאן מרבין בן דלוקין.
הכא כ"ז כ"ד מרובין
על הפריות וף וף וף וף
אית חתן חתן מי דלוקין
ואת חתן חתן מי דלוקין.
אין דאמר מי דלוקין שנתן
דלוקין את המרה. וכן
דאמר מי דלוקין שנתן יעאן
מתי שני דלוקין.

אימור דפליגי לענין טומאה ועברה. ומשום קרא: לענין שבת. דטעמא משום רפואה הוא מי שמעת להו: הא דלשחסי. בגיוייהו אסור
דמוכח מלמא דלרפואה קא ממין: הא דלא לשחסי. אלא רחץ ויאל מותר: כפריש"א. דקמתי רוחין גדלא לשחסי: הענין. מאל"ץ:
אלא נשפסי. נחוק המים דנראה כמיקר נעלמא: כיפין. שכן רוחין כסן צמול לרמיה שאינה לרפואה: ברעיש. אין רוחין דמוכח
מלמא דלרפואה. ומריייהו גדלשחסי: מי המשרה אמי המשרה לא קשיא. הך דקמתי רוחין צמי המשרה אהך רמתי לדעיל דקמתי אכל לא

אימור דפליגי לענין טומאה וטהרה לענין שבת מי שמעת להו אלא אמר רב
נחמן בר יצחק לא קשיא הא דאישתהי הא דלא אישתהי במאי אוקימתא
לבתרייתא דלא אישתהי אי דלא אישתהי אפילו במי משרה נמי דהתניא
רוחצין במי טבריא ובמי משרה ובימה של סדום ואף על פי שיש לו חמטים
בראשו כמה דברים אמורים שלא נשתהא אבל נשתהא אסור אלא אם הגדול
אום הגדול לא קשיא י"הא כיפין שבו הא ברעיש שבו מי משרה אום משרה
נמי לא קשיא י"הא דאישתהי הא דלא אישתהי: כפריש"א: אין אוכלין ב' איובין
בשבת לפי שאינו מאכל בריאים אבל אוכל הוא את יועור ושותה אבוברואה
כל האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המשקין שותה חוץ ממי דקלים וכוס
יעקרון מפני שהן לירוקה אבל שותה הוא מי דקלים לצמאו וסך שמון יעקרון
שלא לרפואה: ג' אמר רב יוסף אויב אברתה בר המג איובין אברתה בר
הינג עולא אמר מרוא חיוורא עולא איקלע לבי רב שמואל בר יהודה איתיה
לקמיה מרוא חיוורא אמר היינו אויב דכתיב באורייתא רב פפי אמר שומשוק
א"ר ירמיה מדיפתי כוותיה דרב פפי מסתברא דתנן מצות אויב שלשה קלחין
ובתן שלשה גבעולין ושומשוק הוא דמתכחא הכי למאי אכלי ליה לקקאיני
במאי אכלי ליה בשבע תמרי אוכמתא ממשא הוא מוקימתא דשערי (בבבא)
דחליף עליה ארבעין יומין: אבל אוכל הוא את יועור: מאי יועור פותקן למאי
אכלי לה לארקתא במאי אכלי לה בשבע תמרי חיוורתא ממאי היא מאומצא
ומאי אליבא ריקנא ומבישרא שמנא אליבא ריקנא ומבישרא דתורא אליבא
ריקנא מאמגוזא אליבא ריקנא ומניו דרוביא אליבא ריקנא ומשתי מ"א
אבתריה ואי לא ליבלע תחלי חיוורתא ואי לא ליתוב בתעניתא וליתי בישרא
שמנא ולישרי אגומרי ולימין גרמא וליגמע חלא ואיבא דאמרי חלא לא משום
דקשי לכבדא ואי לא ליתיה גורדא דאסינתא דגרידא מעילאי תתאי ולא
מתאי לעילאי דילמא נפקא אידי פומיה ולישלקה בשיכרא כי שויבך ולמחר
נסכריון לנקבין דידה ולישתי וכי מפני מפני אפשחה דדקלא: ושותין
אבוברואה: מאי אבוברואה חומטריא מאי חומטריא חוטרא יחידא למאי עבדי
לה לגילויא ואי לא ליתי חמשא כלילי וחמשא כוסתא דשיכרא ונישלוקניהו
בהוי הדדי עד דקיימא אאנפקא ונישתי אימיה דרב אהדבוי בר אמי עבדה ליה
להווא גברא חד כלילא וחד כוסתא דשיכרא שלקה ואישקיתיה ושגרא תגרא
וגרפתיה ואותביתיה לבינתא בנוויה ונפק כהוצא ירקא רב אייא אמר רביעיתא
דחלבא מעיזא חיוורתא רב הונא בר יהודה אמר לייתי אתרוגא חלייתא ולחייקה
ולימלייה דובשא ולתובה בי מילי דנורא וליכליה רבי תינא אמר מי רגלים
בני ארבעים יום ב' רבוינא לזיבורא רביעיתא רביעיתא רביעיתא רביעיתא
רביעיתא אפילו לכשפים מעלו אמר רבי יוחנן אניגרון ואבנגר ותיריקה מעלו
בין לגילויא בין לכשפים האי מאן דבלע חיוויא לוכליה כשותא במילחא
ולירחטיה תלתא מילי רב שימי בר אשי חווייה להווא גברא דבלע חיוויא
אידימי ליה כפרשא אוכליה כשותא במילחא וארהטיה קמיה תלתא מילי ונפק
מיניה גובי גובי איבא דאמרי רב שימי בר אשי בלע חיוויא אתא אליהו
אידימי ליה כפרשא אוכליה כשותא במילחא וארהטיה קמיה תלתא מילי
ונפק מיניה גובי גובי האי מאן דטרקיה חיוויא ליתי עוברא דחמרא
חיוורתא וליקרעיה ולתביה עילייה והני מילי דלא אישתכח מרפה הווא
בר

צמי המשרה הא דלשחסי הא דלא
לשחסי: כפריש"א: איובין. מפרש
בגמרא שאינו מאכל בריאים ומוכח
מלמא דלרפואה אכל ליה: אכל
אוכל הוא אט יועור. שהרבה אוכלין
איתו כשהן בריאין: ממי דקלים.
מפרש בגמרא: וכוס יעקרון. משקה
שכותשין לתוכו עוקרי ירקות וצמשים
וגמלא ו מפרש ליה: מפני שכן
לידוק. לחלו של ירקון ואינו מאכל
בריאים: לנמא. אט אינו חולה:
ג' אמר רב יוסף אויב. דאורייתא
שהוכר לנאה הוא שקרון אברתא
בר המג: איובין. דמתימין הוא
שקרון אברתא בר הינג. וש מרובי
מפרשים בר המג שגדל במקום גמי
בר הינג שגדל בין ההיגס רוח"ץ:
עולא אמר. אויב דאורייתא הוא
מרוא חיוורא בלע"ז ש"א: שומשוק.
הוא אויב דאורייתא: ג' קלמים.
דלגודה כתיב וכן אגודה פחות מג':
וכן ג' גבעולין. כל קלח ג' גבעולין
קנים דקיש טעין של קנזוס: לקוקיני.
חולעים שצני מעים: דחליף עליה
מ' יומי. משמטין: שוסק. בלע"ז
פולא"ל: לארקתא. חולעים שצנדי:
ממאי הוי. החולי: מאומצא. כשר
בגמלים: אליבא ריקנא. קודם
אכליה: ומניו דרוביא. לולבי מילתן
טעין לולבי נפנים: רוביא. מילתן
פינגריי: ומשפי מ"א כפריש"א. האוכל
אחד מאלו קודם אכליה ושותה אחריו
מיס: ואי לא. אי לית ליה פומק.
אי"ג אכליה ולא אסימ: סחלי. שחלי
כרישין: לימון גרמא. יחא מולץ אבר
יפה מלוחו כשר וימץ שמו צפוי:
גורדא דאסינתא. קליפה גרודה מן
הסנה: מעילאי לתפא. שמה
גרודה מלמעלה למטה: דלמא נפקא.
החולעים: אידי פומיה. דרך פיו:
כי שצני. בין השמשות במשכותא
דשמש. ל"א כי שצני צבית אחד
משכניו שלג ירח הוא הירח שהוא
קשה לו: נסכריון נקדים דיליה.
יסתוס נחיוו שלג ירח. ל"א יסתוס
נחיוו ונקי אזינו שלג ירח כח
המשקה מגופו: מפני אפשיסה.
מקום שנספת הדקל אישכרנק"ר:
חוטרא יחידא. עץ הגדל יחיד

הגהות הב"ח

(א) ר"ח ד"ה דלמו ותי
כמו ומתחמם יתם:

לעני רש"י

באל"ץ (מל"ץ).
פעיס.
דוביין (דוביין).
קריש.
שלייא (שלייא). מיווה
(צמח).
פולא"ל (פולא"ל). מנה
(צמח).
פינגריי (פינגריי).
ניגודת. חילבה (צמח).
כרישין (כרישין).
סחלי.
אישכרנק"ר
(אישכרנק"ר). לנזוס.
טרינגין (טרינגין).
קטיס.

רבינו חננאל

עד כאן לא פליגי אלא
לענין טומאה וטהרה אי
מלחה לטבילי א לא. אבל
לענין שבת לא פליגי
ומשני אמר נשתהה בים
הגדול בשבת כדי להתרפות
אסור ואם לא נשתהה בים
ואקשיין במאי אוקימתא
לה ברייתא דקמתי רוחצין
ביום הגדול בירלא אישתהי.
אימא סיפא ולא בני
(ואין לא אישתהי
אפילי בני משרה נמי
שרי. דמתיא רוחצין בני
סריא ובמי משרה ובימה
סל סדום ואע"פ שיש
לו חטטין בראשו. בריא
כשלא נשתהה (אסור) אבל
נשתהה אסור. ויעקבין כי
אמרין שהיה בני משרה.
אבל ביום הגדול ימים אישתהי.
אמרין. הא דתניא רוחצין
ביום הגדול במים ימים שבו
דלא ספי. הא דתניא אבל
לא בים הגדול. ברישם שבו
דכס.

בלע ענף: לגילויא. מי ששפה מים מגולין: חמשה כלילי. וורדין: כוסאסא דשיכרא. כוסות: עד דקיימי אלנפקא. שיעמדו על מדה
מחוקת אנפק והיא רביעית הלוג כדאמרין בחוקת הנמים (ב"ב נ"ג): ושגרא תגורא. הסיקה תגור. וגרפיה. מגחלים שיטען קלח:
ואוסכס לבינפס גבוים. שיכס עליה ולא יכיה: ונפק מיניה. הויא הארס שנלע: הולא. עלה של לולב: אסרוג חליטא. מתוק:
ולחייקוס לגויה. יחוק נחוכו חקק: וליסכס כי מיללי דנורא. מניחו ע"ג גחלים לוחשות שיכבשל האסרוג בדבש: בני מ' יום. שעברו
עליהם מ' יום. ל"א של מתוק כן מ' יום: כריזנא לויכורא. כוס קטן מאד ושמו כריזנא. מאתן מי רגלים שותין למי שנשכמו זרעה ומתפשא:
רביעיתא לעקרב. רביעית לוג למי שעקלו עקרב: פלגא ריבעא לגילויא. חלי לוג: רבעא. לוג: אניגרון ואבנגר ותירייקי. מים שנשלק
בהם כנגרי מין עשש ששמו כנגרי. וסתס אניגרון מי שלק חרדין כדאמרין (בבבא דף נ"ג): אניגרון מ"א דסולקא. ותירייקי כרי: אידימי ליה
כפרשא. מופסו ומייסרו שהפסד והמרוצה והכשות מתישין כמו (ב) ומתחם ומת הנחש בתוכו: גובי. חתיכות חתיכות י"א הנחש ממנו.
גובי טרינגין בלע"ז: דטריקיה. נשכו: עוברא דחמרא חיוורתי. עובר הנמלה במעי חמורה לבנה: דלא אשתכח ערפס. האם:
בר